

Vragenlijst WOORDENBOEKDEFINITIES

Level of the
participant

Het doel van deze vragenlijst is om een studie te maken van bestaande Van Dale woordenboekdefinities. We willen weten of ze geschikt zijn voor u.

SECTIE A [60 vragen]

Wat is het woord dat wij omschrijven?

kassa	Correct	Wrong	Comment(s)
apparaat dat een bon maakt en waar een geldla in zit	B		
loterij			
gelegenheid om d.m.v. verkrijgbaar (meestal te koop) gestelde bewijzen van deelneming mee te dingen naar prijzen of premies in geld of goed, waarbij de winnaars door het lot of enige andere kansbepaling waarop zij geen overwegende invloed kunnen uitoefenen, worden aangewezen	G		
magneet			
Een ***** is een bijzonder stuk ijzer. Het trekt andere dingen van ijzer aan. Die blijven eraan vastzitten.	J		
mensenrechten			
rechten die ieder mens zou moeten hebben, bijv. het recht om je eigen mening te vertellen (in bepaalde landen hebben mensen die rechten niet)	B		
natuurkunde			
***** is een wetenschap. Iemand die ***** heeft gestudeerd, weet bijvoorbeeld veel van licht, geluid en elektrische stroom. Hij weet hoe die dingen werken.	J		
onthutst			
geschrokken en daardoor van streek	B		
openhartig			
zich vrijelijk uitend	G		
optimist			
iem. die alles van de goede zijde beschouwt, resp. die in een gegeven geval een goede uitkomst verwacht	G		
beschaving			
toestand van beschaafdheid, van maatschappelijke, geestelijke en zedelijke ontwikkeling, hetzij in het alg. of zoals hij door tijd en plaats bepaald is	G		
bewoner			
iem. die een huis, een stad, een gebied enz. bewoont	G		

blikschade			
------------	--	--	--

beschadiging aan de buitenkant van een auto, lichte beschadiging **B**

boomgaard			
-----------	--	--	--

In een ***** staan fruitbomen. **J**

camoufleren			
-------------	--	--	--

Als je iets ***** , zorg je ervoor dat het niet opvalt. Het lijkt of het er niet is. **J**

citroen			
---------	--	--	--

gele, erg zure zuidvrucht **B**

dalmatiër			
-----------	--	--	--

Een ***** is een witte jachthond met zwarte vlekken. **J**

diamant			
---------	--	--	--

hardste en duurste edelsteen, die het licht in mooie regenboogkleuren kan terugkaatsen **B**

robot			
-------	--	--	--

Een ***** is een machine die er een beetje uitziet als een mens. Een computer zorgt ervoor dat de ***** doet wat hij doen moet. **J**

ruilen			
--------	--	--	--

(m.betr.t. een voorwerp) geven of nemen in de plaats van een ander voorwerp **G**

verbannen			
-----------	--	--	--

Iemand ***** is: hem voor straf wegsturen uit een land of uit een bepaald gebied. Hij mag nooit meer terugkomen. **J**

verjaardag			
------------	--	--	--

dag waarop je jarig bent **B**

verwaand			
----------	--	--	--

een te hoge dunk van zichzelf hebbend **G**

viol			
------	--	--	--

muziekinstrument met vier snaren waar je met een strijkstok over strijkt **B**

volleybal			
-----------	--	--	--

balspel, gespeeld door twee ploegen van zes spelers op een veld dat door een net doormidden wordt gedeeld, waar de bal overheen moet worden geslagen (of gekopt) voor hij de grond van de eigen helft heeft geraakt **G**

wafel			
-------	--	--	--

Een ***** is een platte koek met ruitjes. ***** eet je bijvoorbeeld met suiker of ijs. **J**

whisky			
--------	--	--	--

***** is een drank met veel alcohol erin. **J**

afgunst			
---------	--	--	--

***** is een ander woord voor jaloezie. Je voelt ***** als iemand anders iets heeft dat jij zou willen hebben. **J**

babyfoon			
----------	--	--	--

Een ***** is een apparaatje waarmee je op een afstandje geluiden uit een andere kamer kunt horen. Je kunt dan bijvoorbeeld horen of de baby huult. **J**

gazelle			
---------	--	--	--

soort antilope die snel en sierlijk kan lopen **B**

geniepig			
----------	--	--	--

stiekem verricht wordend (uit gluiperigheid of gemeenheid) **G**

gondel			
--------	--	--	--

Een ***** is een smalle boot met omhoogstekende punten. ***** varen in de grachten van Venetië. Dat ligt in Italië. **J**

schouder			
----------	--	--	--

Je ***** zitten tussen je nek en je armen. **J**

tabel			
-------	--	--	--

overzichtelijke lijst met gegevens, bijv. namen of cijfers **B**

tegenstrijdig			
---------------	--	--	--

Dingen die ***** zijn, kloppen helemaal niet met elkaar. **J**

kik			
-----	--	--	--

klein, flauw geluid, het zwakste geluid dat iem. kan voortbrengen **G**

kleinkind			
-----------	--	--	--

zoons- of dochterskind **G**

kuur			
------	--	--	--

Een ***** , dat zijn bepaalde dingen die zieke mensen doen om beter te worden. Bijvoorbeeld bepaalde pillen slikken of bepaalde dingen eten. Bij een ***** moet je je altijd aan regels houden. **J**

teugel			
--------	--	--	--

riem of koord waarmee men een rij- of trekdier bestuurt, zowel gebruikt voor elke riem afzonderlijk, als voor beide tezamen **G**

toevlucht			
-----------	--	--	--

iemand bij wie of iets waarbij je redding, veiligheid vindt **B**

trede			
-------	--	--	--

ieder van de boven elkaar gelegen, terugwijkende vlakken die samen een trap of een stoep vormen **G**

tunnel			
--------	--	--	--

Een ***** is een weg onder de grond of door een berg. **J**

dwingeland			
------------	--	--	--

iemand die op een vervelende manier probeert anderen te laten doen wat hij wil **B**

fjord			
-------	--	--	--

smalle, steile inham in een rotsachtige zeekust, zoals die o.a. in Noorwegen voorkomen **B**

grondstof			
-----------	--	--	--

Een ***** is onbewerkt materiaal waarmee producten worden gemaakt. **J**

handschrift			
-------------	--	--	--

manier waarop je schrijft **B**

hemellichaam			
--------------	--	--	--

iets dat een baan in de ruimte beschrijft, namelijk de zon, de maan, een ster of een andere planeet **B**

hurken			
--------	--	--	--

op de grond zitten of gaan zitten met je voeten plat en je knieën gebogen, zonder dat je achterwerk de grond raakt **B**

jenever			
---------	--	--	--

sterk alcoholische drank, bereid uit moutwijn waaraan bij de distillatie jeneverbessen zijn toegevoegd, die er het aroma aan verlenen **G**

kameel			
--------	--	--	--

evenhoevig herkauwend zoogdier met gebulte rug en hoge poten, dat vooral in Azië gevonden wordt **G**

vagevuur			
----------	--	--	--

Het ***** is een plek waar volgens het katholieke geloof mensen na hun dood terecht kunnen komen. Als ze een goed leven hebben geleid, komen ze in de hemel. Als ze een slecht leven hebben geleid, komen ze in de hel. En als ze een leven hebben geleid dat een beetje goed en een beetje slecht is geweest, komen ze eerst in het ***** en daarna in de hemel. **J**

patrouilleren			
---------------	--	--	--

op patrouille zijn of gaan, de ronde doen **G**

pleidooi			
----------	--	--	--

betoog waarin je iets probeert te bereiken of waarin je iets of iemand verdedigt **B**

poppenkast			
------------	--	--	--

***** is toneel met poppen. Iemand die achter een kast verstopt zit, laat de poppen bewegen en praten. **J**

regenboog			
-----------	--	--	--

boog met zeven kleurbanen die je soms in de lucht ziet als het regent en tegelijkertijd de zon schijnt **B**

slachting			
-----------	--	--	--

Een ***** is een gebeurtenis waarbij veel mensen worden gedood. Bijvoorbeeld in een oorlog. **J**

solidair			
----------	--	--	--

door een gevoel van saamhorigheid verbonden **G**

spijbelen			
-----------	--	--	--

heimelijk de school verzuimen **G**

stoom			
-------	--	--	--

hete damp van kokend water **B**

saxofoon			
----------	--	--	--

metalen blaasinstrument met kleppen, dat vooral gebruikt wordt in de jazz **B**

koolmees			
----------	--	--	--

vogel met een zwarte kop, de grootste soort van mees die in Nederland voorkomt (Parus major) **G**

kreeft			
--------	--	--	--

naam van de door een lang achterlichaam en scharen aan het eerste paar poten gekenmerkte groep der tienpotige schaaldieren (Astacura), waartoe de rivier- en de zee kreeft behoren **G**

SECTIE B [20 vragen]

Hier volgen zowel trefwoord als drie definities. Welke van de drie definities verkies je?

aardewerk

1. gebakken aarde of klei, of servies dat daarvan gemaakt is **B**
2. Aardewerk is een speciale klei die in een oven wordt gebakken. Er worden bijvoorbeeld vazen, borden en vloertegels van gemaakt. **J**
3. vaatwerk van aarde, uit aarde, leem of klei gevormd en gebakken **G**

armoede

1. toestand van iemand die weinig of onvoldoende geld heeft om van te leven, het tegenovergestelde van 'rijkdom' **B**
2. toestand waarin iem. verkeert die arm is, die bijna niets heeft om van te leven **G**
3. Mensen die in armoede leven, zijn arm. Ze hebben weinig spullen. En ze wonen vaak in slechte huizen. Het tegenovergestelde is: rijkdom. **J**

broeikas

1. in de grond vaststaande, met glas overdekte al of niet kunstmatig verwarmde kas in een tuin ter kweeking van gewassen waarvoor de gewone buitenlucht te koud is **G**
2. Een broeikas is een glazen huisje. Je kweekt er groente of bloemen in. **J**

3. glazen kast waarin planten en groenten gekweekt worden, en waarin het vochtig warm is **B**

conifeer

1. Een conifeer is een bepaald soort naaldboom. Een conifeer blijft 's winters groen. De takken beginnen helemaal onderaan. **J**
2. bepaald soort naaldboom **B**
3. kegeldragende naaldboom **G**

interieur

1. het inwendige van een gebouw, huis, vertrek, auto e.d., m.n. wat de aankleding, meubilering en stoffering betreft **G**
2. Het interieur van een gebouw is hoe het er van binnen uitziet. Het interieur bestaat uit de meubels die er staan, de vloerbedekking, het behang enzovoort. **J**
3. aankleding van de binnenkant van een huis, gebouw of auto met vloerbedekking, meubels, enz.. **B**

knoflook

1. Knoflook is een groentesoort. Het lijkt een beetje op een ui. Een bolletje knoflook bestaat uit teentjes. Met knoflook kun je eten een speciale smaak geven. **J**
2. uit Indonesië en zuidelijk Europa herkomstige soort van het plantengeslacht look uit de liliëfamilie (*Allium sativum*), met een sterke geur, als kruid bij de bereiding van spijzen gebruikt **G**
3. wit, uivormig knolletje met een sterke smaak en een sterke geur, dat je gebruikt als keukenkruid **B**

lasso

1. Een lasso is een stuk touw met een lus eraan. Met een lasso werden door cowboys grote dieren gevangen, zoals stieren en paarden. **J**
2. werptouw met een lus waarmee je grote dieren vangt **B**
3. werpkkoord met strik dat om de hals van te vangen dieren wordt geworpen **G**

mascara

1. Mascara is een bepaald soort make-up. Vrouwen doen het met een borsteltje op hun wimpers, zodat hun wimpers langer en mooier lijken. Meestal is mascara zwart. **J**
2. dikke vloeistof om je wimpers te kleuren **B**
3. make-up, vloeibare kleurstof om oogwimpers (en wenkbrauwen) te kleuren **G**

muggenzifter

1. iemand die altijd op kleine, onbelangrijke punten aanmerkingen heeft **B**
2. iem. die kleingeestige aanmerkingen maakt, die over kleinigheden valt **G**
3. Een muggenzifter vindt nooit iets goed genoeg. Hij zeurt over kleine, onbelangrijke dingen. **J**

nummerbord

1. Auto's en motoren hebben aan de voorkant en aan de achterkant een nummerbord. Daar staan cijfers en letters op. Daaraan is de auto of motor te herkennen. **J**
2. metalen plaat op auto's en andere motorvoertuigen met daarop het nummer waaronder de auto of het motorvoertuig ingeschreven staat **B**
3. bord aan auto's en motorfietsen dat het registratienummer vermeldt **G**

onderdaan

1. Onderdanen zijn alle mensen in een land met aan het hoofd een koning of koningin, of een keizer of keizerin. **J**
2. burger, iemand die aan het staatsgezag moet gehoorzamen **B**
3. iem. die aan een ander onderworpen is, uitsluitend gezegd in betrekking tot een regerende vorst of een soevereine staat, van de personen die aan de oppermacht van de vorst of de staat ondergeschikt zijn, onder hun gebied, bewind of gezag staan **G**

paniek

1. Als je in paniek raakt, word je plotseling heel angstig. Je weet niet meer wat je moet doen. Soms doe je dan rare, onverstandige dingen. **J**
2. plotselinge, algemene, hevige schrik of angst veroorzaakt door een reëel of verondersteld gevaar, en die leidt tot buitensporige of onoordeelkundige pogingen om zich daarvoor te beveiligen **G**
3. plotselinge grote schrik en angst **B**

prutsen

1. onhandig bezig zijn **B**
2. Prutsen betekent: onhandig met iets bezig zijn. **J**
3. ondegelijk of niet voldoende werk verrichten of aldus aan iets werken **G**

ramadan

1. mohammedaanse vastenmaand, waarin je van zonsopgang tot zonsondergang niet mag eten **B**
2. de negende maand van het mohammedaanse jaar (de vastenmaand, waarin men geen voedsel mag nuttigen of lichamelijke genoegens mag hebben (van de opgang van de zon tot haar ondergang)) **G**
3. De ramadan is een maand van het jaar waarin moslims overdag niet mogen eten. **J**

servet

1. doek waarvan men zich aan tafel vooral bedient om zijn kleren te beschermen en mond en vingers af te vegen **G**
2. doekje of stuk papier waaraan je tijdens het eten je mond en handen afveegt en waarmee je je kleding tegen vlekken beschermt **B**
3. Een servet is een doekje van stof of papier. Je veegt er tijdens het eten je mond of handen mee af. **J**

sluw

1. slim en gemeen **B**
2. Een sluw mens is slim, maar ook een beetje gemeen. **J**
3. (bijna altijd ongunstig) doortrapt van overleg **G**

stamboom

1. tekening die een genealogische boom voorstelt, en waarin de leden van een geslacht in hun verschillende graden van verwantschap worden vermeld **G**
2. Een stamboom is een tekening van een familie, in de vorm van een boom met takken. Bij iedere tak staat de naam van een familielid. Aan een stamboom kun je precies zien hoe een familie in elkaar zit. **J**
3. schema, vaak in de vorm van een boom met twee takken, waarin de namen staan van je voorouders en waarin je precies kunt zien wie van wie afstamt **B**

stelen

1. het stiekem wegnemen terwijl het niet van jou is **B**
2. heimelijk wegnemen om zich wederrechtelijk toe te eigenen (wanneer men het niet wegneemt, doch onder zich heeft en zich dan toe-eigent, verduistert men) **G**
3. Iets stelen is: het stiekem wegpakken. Dat mag niet, want het is van iemand anders. **J**

uitpuilen

1. bol naar buiten uitsteken **G**
2. Als iets uitpuilt, steekt er een dikke bobbel uit. Een tas die uitpuilt, is heel erg vol. **J**
3. bol uitsteken **B**

weerbericht

1. bericht omtrent de verwachte weersgesteldheid **G**
2. mededeling op radio, t.v. of in de krant over het weer dat verwacht wordt **B**
3. Het weerbericht is een nieuwsbericht over het weer. Iemand zegt dan wat voor weer het zal worden. **J**

SECTIE C [20 vragen]

Ken je het volgende woord? Zoniet, dan volgen hier enkele definities.

[**Musketiërs:** Duid aan vanaf waar de geïnterviewde het trefwoord verstaat.]

albino

1. mens of dier, lijdend aan albinisme **G**
2. mens of dier zonder pigment, waardoor de huid en het haar wit en de ogen rood zijn **B**
3. Een albino is een mens of een dier met een witte huid en wit haar. De ogen van een albino zijn rood. **J**

beduusd

1. als bedwelmd **G**
2. stil van verbazing en verlegenheid **B**
3. Als je beduusd bent, ben je erg verbaasd. Je weet niet wat je moet zeggen. **J**

doelmatig

1. in overeenstemming met, geschikt voor het doel waartoe het gemaakt is **G**
2. geschikt voor het doel, handig, praktisch **B**
3. Als iets doelmatig is, is het geschikt voor wat je ermee wilt doen. Het is handig en makkelijk. **J**

drempel

1. deel of laag, houten, stenen of metalen verhoging waarop een deur aan de onderzijde sluit **G**
2. plat plankje op de vloer onder een deur **B**
3. Een drempel is een smal houten plankje op de grond in een deuropening. **J**

emancipatie

1. bevrijding van wettelijke, sociale, politieke, morele of intellectuele beperkingen, toekenning van gelijke rechten, gelijkstelling voor de wet; streven naar gelijkgerechtigdheid **G**

2. ontwikkeling waarbij er gestreefd wordt naar gelijke rechten en kansen voor een groep die achtergesteld is **B**
3. Emancipatie betekent dat een groep mensen probeert dezelfde rechten en kansen te krijgen als andere groepen. Ze willen niet dat anderen over hen beslissen. **J**

even

1. in twee gelijke gehele getallen deelbaar, door twee deelbaar **G**
2. deelbaar door twee, het tegenovergestelde van 'oneven' **B**
3. Een even getal is een getal dat je kunt delen door twee. Een getal dat je niet kunt delen door twee heet: oneven. **J**

friemelen

1. met de vingers in onrustige beweging ergens aan zitten **G**
2. met onrustig bewegende vingers iets betasten **B**
3. Ergens aan friemelen is: de hele tijd met je vingers aan iets draaien en trekken. **J**

gewend

1. door voortdurende ervaring vertrouwd, niet vreemd **G**
2. ergens mee vertrouwd, het gewoon vindend **B**
3. Als je ergens aan gewend bent, vind je het gewoon. Het gebeurt vaak. **J**

honorarium

1. geldelijke vergoeding voor geestesarbeid, m.n. aan auteurs, dokters, advocaten, architecten en ingenieurs **G**
2. loon voor werk dat je niet in een vast en regelmatig dienstverband verricht **B**
3. Honorarium is een moeilijk woord voor loon. Dat is het geld dat iemand met een karwei verdient. **J**

inflatie

1. waardevermindering van het geld door het op grote schaal uitgeven van ongedekt bankpapier **G**
2. waardevermindering van het geld, waardoor je met dezelfde hoeveelheid geld minder kunt kopen, het tegenovergestelde van 'deflatie' **B**
3. Bij inflatie wordt geld steeds minder waard. Je kunt dan voor hetzelfde geld minder kopen dan eerst. Vroeger kon je voor een gulden meer kopen dan nu. Dat komt door de inflatie. **J**

lijm

1. geleïachtige massa of vaste stof, in beginsel door het uitkoken van dierlijke afvalstoffen, vervolgens ook uit andere grondstoffen verkregen, dienende tot plak-, bind- of kleefmiddel **G**
2. middel om dingen aan elkaar te plakken **B**
3. Lijm is een kleverige stof. Je kunt er dingen mee vastplakken. **J**

mitella

1. drie- of vierhoekig verband, om de arm te steunen **G**
2. driehoekige draagdoek voor een gewonde arm, die je om je nek knoopt **B**
3. Als je je arm breekt, moet je die laten rusten in een mitella. Dat is een doek waarvan de punten om je hals zijn vastgeknoopt. **J**

overhemd

1. hemd, gewoonlijk van fijnere stof, dat over het ondergoed heen gedragen wordt **G**
2. kledingstuk van dunne stof met knopen aan de voorkant, dat vaak door mannen wordt gedragen **B**
3. Een overhemd is een rechte, grote blouse. Overhemden worden meestal door mannen gedragen. **J**

peuzelen

1. langzaam en met smaak eten door kleine stukjes uit te zoeken of af te plukken **G**
2. met kleine, knagende hapjes en met smaak iets eten dat je steeds dicht bij je mond houdt **B**
3. Peuzelen is: lekker eten met kleine hapjes. **J**

prieel

1. tuinhuisje, zomerhuisje van latwerk en groen **G**
2. klein huisje in een tuin dat bedoeld is om in te zitten **B**
3. Een prieel is een tuinhuisje om in te zitten. **J**

restaurant

1. publieke gelegenheid waar men koude en warme maaltijden (en daarbij dranken) kan gebruiken en waar personeel aan tafel bedient (als zelfstandig complex, of als onderdeel van een groter complex) **G**
2. plaats waar je tegen betaling kunt eten **B**
3. Een restaurant is een gebouw waar je kunt eten. Je moet voor het eten betalen. **J**

scheutig

1. gauw geneigd geld of iets anders te geven **G**
2. gezegd van iemand die zonder aarzeling iets geeft **B**
3. Scheutig is hetzelfde als gul. Iemand die scheutig met iets is, geeft er makkelijk iets van weg. **J**

struif

1. (uitgestorte) inhoud van een ei of van eieren **G**
2. mengsel van eiwit en eierdooier van een kapot ei **B**
3. Struif is het spul dat uit een rauw ei komt. Dat is eiwit en eigeel door elkaar. **J**

verpleegkundige

1. iem. die beroepshalve patiënten verpleegt, m.n. die daar een hogere beroepsopleiding voor gevolgd heeft **G**
2. iemand die voor zijn beroep zieken verpleegt **B**
3. Een verpleegkundige verzorgt zieke mensen in een ziekenhuis. En hij helpt de dokters. **J**

voorwoord

1. (in een publicatie, een boek) kort voorbericht, woord vooraf **G**
2. korte tekst die in een boek voor de tekst zelf staat, woord vooraf **B**
3. Een voorwoord is een korte tekst in een boek. Het staat helemaal voorin, voordat het echte verhaal begint. **J**